

Hoe lang duurde de afhandeling van zaken in de afgelopen jaren?

Hoeveel tijd gaat er voorbij tussen het moment dat een zaak bij het gerecht binnenkomt en het moment van afhandeling? De doorlooptijd, zoals dat heet, hangt af van het soort zaak. Zo maakt het veel verschil of de andere partij verweer voert of niet. Verder gelden voor een procedure bij de rechter bepaalde termijnen, bijvoorbeeld voor het indienen van stukken die een rol spelen in het proces. Ook kunnen zaken een tijdje blijven liggen, als er een groot aanbod van een bepaald type zaken is. De feitelijke behandeling van een zaak neemt maar een klein deel van de totale doorlooptijd in beslag.

Het totaal overzicht van doorlooptijden, per soort zaak, vindt u in de figuur onder aan deze pagina. We behandelen de belangrijkste categorieën zaken afzonderlijk.

Strafrechter

De politierechter oordeelt over eenvoudigere strafzaken, waarop een maximale straf staat van een jaar gevangenisstraf. Deze strafzaken hebben een doorlooptijd van gemiddeld 6 weken, tegen 5 weken in 2005.

Ingewikkelder strafzaken worden behandeld door meerdere rechters, de meervoudige kamer. De gemiddelde doorlooptijd van deze zaken is langer: 15 weken in 2009, tegenover 14 weken in 2005.

Rechtbank, sector kanton

De kantonrechter behandelt verschillende categorieën zaken, waaronder lichte strafzaken (overtredingen en Mulderzaken). Gemiddeld was de doorlooptijd van een overtredingszaak in 2009 7 weken (tegenover 8 weken in 2005).

Een belangrijke categorie zaken bij de kantonrechter zijn de handelszaken. Handelszaken, waarin de tegenpartij geen verweer voert, doet de kantonrechter af in gemiddeld een week; voert de tegenpartij verweer, dan ligt dat gemiddelde op 15 weken (dit was 16 in 2005).

Voor familiezaken bij de kantonrechter ligt de gemiddelde doorlooptijd in 2009 op 4 weken, evenals in 2005.

Rechtbank, sector civiel en bestuur

De doorlooptijden voor handels- en familiezaken bij de civiele sector van rechtbank liggen hoger dan die bij de kantonrechter. Een handelszaak zonder verweer neemt hier gemiddeld 6 weken in beslag, een handelszaak met verweer 61 weken (dit was 82 weken in 2005). Echtscheidingszaken bij de rechtbank vergen gemiddeld duidelijk minder tijd: 16 weken. Behandeling van een bestuurszaak duurt in een reguliere bodemprocedure (dat wil zeggen: als er geen sprake is van spoedeisende behandeling) gemiddeld 45 weken.

Vergelijking met het buitenland

In vergelijking met het buitenland zijn de doorlooptijden in Nederland voor handelszaken bij het kantongerecht kort. Dat bleek uit internationaal onderzoek. Meer vergelijkingen van de Nederlandse rechtspraak met die in het buitenland vindt u in de factsheet 'De Nederlandse rechtspraak in internationaal perspectief' ([link](#)).

Tabel

De onderstaande tabel geeft zicht op de doorlooptijden van verschillende soorten zaken. De eerste twee cijferkolommen geven gemiddelde doorlooptijden. De laatste twee kolommen geven aan welk percentage van de zaken in 2009 binnen de in de kolom daarvoor genoemde termijn wordt afgedaan respectievelijk volgens een geformuleerde norm zou moeten worden afgedaan. Dat laatste is nadrukkelijk een doelstelling; die in 2010 dient te worden gehaald.

Gemiddelde doorlooptijd in weken, 2005 en 2009 en % zaken binnen termijn, 2009 en norm 2010

	2005	2009	Gehanteerde termijn van	% binnen de termijn	Norm 2010: % binnen de termijn
<i>Rechtbank – sector kanton</i>					
Handelszaak met verweer ^a	16	15	6 maanden	81	75
Handelszaak zonder verweer (verstek) ^a	1	1	15 dagen	91	90
Familiezaak ^{b, e}	4	4	-	-	-
Strafzaak (overtreding) ^f	8	7	1 maand	88	80
<i>Rechtbank – sector civiel</i>					
Handelszaak met verweer ^a	82	61	1 jaar	62	70
Handelszaak zonder verweer (verstek) ^a	5	6	1 maand	73	90
Scheidingszaak rechtbank ^b	17	16	2 maanden	58	50
Verzoekschrift aan kinderrechter ^b	7	6	3 maanden	90	90
Strafzaak politierechter ^c	5	6	5 weken	86	90
Strafzaak meervoudige kamer ^c	14	15	6 maanden	85	90
<i>Rechtbank – sector bestuur</i>					
Bodemprocedure ^d	43	45	9 maanden	47	70

^a Vanaf eerste rolzitting tot afgifte eindvonnis/datum roeyement; excl. intrekking voor behandeling.

^b Vanaf ontvangst verzoekschrift tot verzending eindbeslissing of tot intrekking.

^c Vanaf eerste zitting, dus niet vanaf instroom bij het OM, tot accordering vonnis door rechter.

^d Vanaf ontvangst beroep tot verzending uitspraak of intrekking.

^e Voor familiezaken is geen doelstelling 2010 geformuleerd.

^f De gemiddelde doorlooptijd is voor overtredingen én Mulderzaken. De norm 2010 en het gerealiseerde percentage in 2009 gelden alleen voor overtredingen.